fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se

Remissvarjusterad beräkning av administration i kostnadsutjämningen för kommuner (Fi202502010).

Inlandskommunerna ekonomisk förening har tagit del av förslaget om Justerad beräkning av administration i kostnadsutjämningen för kommuner.

Inlandskommunerna ekonomisk förening, IEF är ett kommunpolitiskt nätverk för Inlandets utveckling. Föreningen arbetar med frågor som kommunmedlemmarna anser betydelsefulla och av gemensamt intresse. Där inlandsborna engagemang och initiativ ska stimuleras och tas tillvara för utvecklingen i regionen.

IEF är mycket kritiska till att man väljer att bryta ut och justera endast en parameter i den befintliga kostnadsutjämningen. Tillägg för administration föreslås nu utgå från en indelning av kommunerna i grupper utifrån folkmängd och invånardistans. I indelningen av kommuner i grupper införs ytterligare en gräns för invånardistans på 700 meter och den nedre gränsen för folkmängd höjs från 8 000 till 10 000 invånare. Att endast de administrativa kostnaderna plockats ut och ses över gör att helhetssynen på kostnadsutjämningen går förlorad. Kommunerna tappar även den långsiktiga planeringen om det dessutom kommer fler delar av utjämningssystemet som ska ses över. Sättet att beräkna glesheten i detta förslag medför att glesa kommuner får en hög ersättning men systemet bortser från var befolkningen är bosatt vilket är en stor brist jämfört med de beräkningar som gjordes av utjämningskommittén i betänkandet ”Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn” (SOU 2024:50).

För de stora och glesa kommuner som erhåller ett ekonomiskt tillskott är det så klart positivt. Samtidigt skapar förslaget orättvisor mellan små kommuner och glest befolkade kommuner. Att tvinga fram kommunsammanslagningar genom att skapa skevheter i kostnadsutjämningen skadar systemets legitimitet på sikt och är kontraproduktivt. Vi anser att en helhetssyn på kostnadsutjämningen är helt nödvändig i enlighet med ”Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn” (SOU 2024:50).

Utjämningssystemets ingående parametrar måste också bygga på en saklig och vetenskaplig grund där systemet skapar likvärdiga ekonomiska förutsättningar för att alla kommuner ska kunna ge sina invånare likvärdig service, oberoende av skillnader i skattekraft och ekonomiska förutsättningar.

IEF ställer sig med mycket kritisk till det förslaget följande synpunkter

- När endast en av fem delar ur helheten behandlas, försvåras kommunernas långsiktiga planering.
- För de kommuner som påverkas av de största bidragsförlusterna i förslaget medför denna omfördelning en negativ resultatpåverkan motsvarande 2% av skatter och bidrag.
- IEF anser att hela landet ska ha förutsättningar att leva och utvecklas. För detta krävs då en tydligare omfördelning mellan stad och land i sin helhet.
- Stora kommuner med en tät befolkning och därmed låga administrativa kostnader per invånare påverkas inte alls av promemorians förslag.
- I detta förslag skapas en än mer orättvis ekonomisk fördelning mellan små kommuner och glesa kommuner.

20250203

Magnus Bjurman
IEF:s ordförande

Anders Lundin
IEF:s vice ordförande